

KABİLİYET ŞART DEĞİL

Bu dersimde Barla Lahikasında Adilcevazlı Bekir Ağa ağabeyin bir mektubunu okuyacağım.

Adilcevazlı Bekir Ağa

Bitlis'in nüfus bakımından en küçük, Van gölü kıyısında bir ilçesi olan Adilcevaz'da 1889'da dünyaya gelen Bekir Ağanın soyadı Bekir ÇELİK'tir.

Risale-i Nur'larda ismi Emrullah oğlu Bekir Ağa olarakta geçmektedir. Çarcılık (seyyar satıcılık), ayakkabıcılık yapıp köy köy dolasıp işini yaparken neşredilen eserleri de ihtiyacı sahiplerine ulaştırmış

Üstad hazretleri Barla Lahikası sayfa 352'de

Başta (Gavs-ı A'zam'ın tabiriyle Bekir Bey) bizim tabirimizle Bekir Ağa, Ahmed Hüsrev, Lütfü, Rüşdü, Hâfız Ahmed, kayınpederin Hacı İbrahim Bey ve Sezai Bey olarak umum kardeşlerinize selâm, dua ediyorum. Ve mübarek

tabiri ile Gavs-ı A'zam hazretlerinin asırlar önceden kendisine işaret ettiğini ifade eder.

Bekir ağabeyin hayatını kısaca öğrendikten sonra bu ağabeyin Barla Lahikasında geçen bir mektubu üzerinden bir çalışma yapacağım

Bu çalışmada amacım lahika mektuplarında Kur'an'ı bir metod ve usul ile yaklaşılabilmek melekesini kazanmak.

LAHIKA MEKTUPLARININ ÖNEMİ

Lahika mektupları Bediüzzaman Said Nursi hazretlerinin talebeleri ile arasındaki mektuplardan oluşur. Bidayette 27. Mektub olarak Mektubat isimli eserde nesredilecekken yazışmaların çoğunluğu nedeni ile üçe ayrılıp yazışmaların dönemine ait Barla, Kastamonu, Emirdoğ lahikası olarak üç müstakil eser olarak külliyatta nesredilmiştir. Bu üç eser toplamda 1187 sayfadan oluşuyor.

On ikinci, On üçüncü, On dördüncü Sualarda geçen mektupları da eklersek 1593 sayfalık mektuplaşma okumaları mevcut. 5500 sayfalık Risale-i Nur külliyyatının yalnızca lahika kısmı 5/1 olarak yer kaplıyor.

Risale-i Nur hakaik-i imaniyeye dair Sözler, Sualar, Mektubat ve Lem'alar isimli eserleri ile muhatabını sağlam ve tahkiki bir imana ulaştırdığı gibi, Lahikalar da geçen usul ve yöntemler yazıldığı döneme münhasır kalmayıp güncelliğini koruyan düsturları içerir.

Yani hakaik-i imaniyeye dair eserleri okuyup lahika mektuplarını ihmal ettiğimde itikadın tatbikat zemini olan hayat safhasında çok sıkıntılar yaşarım.

Neyi nerde, nasıl yapacağımı bana gösteren ölçüler bu mektuplar içerisinde yazılıdır.

Hakaik-i imaniye eserleri bana denileni emredileni öğretir.

Lahikalar denileni denildiği gibi yapma şeklini gösterir.

LAHİKA MEKTUPLARI NASIL OKUNMALI ?

Risale-i Nur eserleri bana bu asırda Kur'an'a Kur'an'i bir metod ile muhatap olmayı ders verir.

Kur'an Araplar içinde Mudar Kabilesinin lehcesiyle inmiştir. Belagat-ı Kur'an'iyede hep bu lehcenin izleri görülür. Kur'an'ı en iyi anlayanlar belagatını en iyi idrak edenler bu lehceyi bilentler olmuştur. Zamanla bu lehce farklı lehcelerin anlayışların girmesiyle unutulmuş dolayısı ile Kur'an'ın mana tabokaları ile irtibatın arası git gide perdelenmiş , renkler karışmış.

Risale-i Nur bu asırda yaptığı tecdid ile adeta Mudari lehasesi ile yani Kur'an'a Kur'an'i bir metod ile muhatap olma dersini veriyor.

Kur'an'ın ayetlerinde kendimi bulmamı aslında Kur'an'ın manen beni anlattığını bendeki Yunus'u , Yunus (as)'daki beni, bendeki Eyyubu , Eyyüb (as)'daki beni , bendeki Firavnu , Firavundaki beni , bendeki Karunu Karundaki beni ders verip Kur'an'la birebir bir ilişkinin dersini verir.

Aynı kavuniyet ile nurlarada hatta lahikalara da muhatap olmam gerekir buda ancak Kur'an'i insan etiketi ile ele alıp ayetlerde geçen her şahsı vasıf olarak kabul edip şahsilestirdiğim gibi lahikalarda geçen isimler ve o isimler ile nazara verilen hodise yada vasıfları nefsimde olarak okumalıyım.

Bu minvalde Barla Lahikasında Âdilceva'lı Bekir Ağa'nın mektubunu okumaya çalışacağım.

54

İKİNCİ ZEMİN

(Ümmî fakat allâmelerin işini gören ve esrar-ı Kur'aniyeye karşı Isparta'nın intibahına sebep olan, âhiret kardeşim Âdilceva'lı Bekir Ağa'nın Sözler hakkındaki ihtisastır.)

Mektubun girişi çok enteresan bir vasıfla başlıyor. Bekir Ağa ümmî fakat allâmelerin işini görüyor. Öncelikle ümmîliğin tanımını yaparsam

Ümmî

ZAHİR

OKUMA YAZMA

BİLMEYEN

Ümmî

BATIN

SIRR-İ AHSENİ

TAKVİMİ BOZMAYAN

Ümmîlik zahir manası okuma yazma bilmeyen kişinin vasfı olarak geçer. Diğer bir manası ile fıtratı asliyesini ikinci bir müdahale ile bozmayan manasını da taşır.

Efendimiz (asm) iki noktada tam ümmîdir. O noktada tam bir ayinodalık yapmış. Üstad yarım ümmî okuması var yazması yaras.

Bekir ağada ümmi okuma yazması yok.

Dikkatimi çeken başka ifade "ümmi fakat allamelerin işini gören" ifadesi. İnsanın idraki zahirde bunu reddediyor. Ama aslında meseleye Kur'anî bir perspektifte baktığımızda Kur'an gerek ayetleri ile beni tabi tuttuğu eğitimde gerekse bu eğitimin müşahade sahası olan kitabı kebir-i kainatta kudret ayetleri ile Üstadın Bekir ağabeyin vasfı olarak zikrettiği "ümmi fakat allamelerin işini gören" hakikatını her yerde gösteriyor.

İslamiyet "TEVHİD" dinidir. Hz. Adem (as) ile başlayan bu tevhid dini Hz. Muhammed (asm) ile en kemâl manaya ulaşmış. Tevhidin en önemli olmazsa olmaz şartı fiilleri yani hayrı Cenabı Hak'a vermektir. Vahyin ilk nuzulü ile bu hakikat oku emrine ben okuma bilmem cevabı ile başlamış, sen atmadın biz attık ayeti ile desteklenmiş, ancak bizim istediklerimiz hidayete ulaşır ayeti ile peçinleşmiş ve bu tevhid suuru Efendimizin (asm) yemini ile, hayatının her hali ile ders verilmiş.

Diğer tarafta yine vahiy gelişimi, vücudu haricisi olan hayırları asla kabiliyet üzerine insaa etmemiştir.

KABİLİYETİMİZDEN DEĞİL İHSANDAN

✂ Bir araştırma yaparken klasik felsefede insanın terakkisi "kabiliyet" üzerine bina edilmiş ve kabiliyetler ancak terakki eder dolayısı ile terakki ve kemalat varsa bu kişinin kabiliyetinin netecisi olduğu işlendiğini gördüm.

✂ Nübüvvet makamından verilen ders tamamen bunun zıddı olduğunu anlıyorum. Hayır ve hidayet kulun vücûd-u haricisi olmayan fiil olmayan kesbine bağlansada hidayet ve hayrın vücudunda kuldan istenilen bunu sahiplenmemesidir. Kabiliyetine ve meziyetinden zannetmemesidir.

✂ dad-ı hak ra kabiliyyet şart nist

Cenab-ı Hakk'ın lütf u ihsanında kabiliyyet şart değildir.

Yine kitab-ı kebiri kainata baktığımızda bütün var oluş hayırlar hep bu "la kabiliyet" esasını bina ders verir.

Başta demiştik: Bütün mevcudat, lisan-ı hal ile **Bismillah** der. Öyle mi?

Evet, nasilki görsen: Bir tek adam geldi. Bütün şehir ahalisini cebren bir yere sevketti ve cebren işlerde çalıştırdı. Yakînen bilirsin; o adam kendi namıyla, kendi kuvvetiyle hareket etmiyor. Belki o bir askerdir. Devlet namına hareket eder. Bir padişah kuvvetine istinad eder. Öyle de her şey, Cenab-ı Hakk'ın namına hareket eder ki; **zerrecikler gibi tohumlar, çekirdekler başlarında koca ağaçları taşıyor, dağ gibi yükleri kaldırıyorlar.** Demek herbir ağaç, "**Bismillah**" der. Hazine-i Rahmet meyvelerinden ellerini dolduruyor, bizlere tablacılık ediyor. Her bir bostan, "**Bismillah**" der. Matbaha-i Kudret'ten bir kazan olur ki; çeşit çeşit pekçok muhtelif leziz taamlar, içinde beraber pişiriliyor. **Herbir inek, deve, koyun, keçi gibi mübarek hayvanlar "Bismillah" der. Rahmet feyzinden bir süt çeşmesi olur. Bizlere, Rezzak namına en latif, en nazif, âb-ı hayat gibi bir gıdayı takdim ediyorlar.** Herbir nebat ve ağaç ve otların ipek gibi yumuşak kök ve damarları, "**Bismillah**" der.

7

Sert olan taş ve toprağı deler geçer. Allah namına, **Rahman** namına der, her şey ona müsahhar olur. Evet havada dalların intişarı ve meyve vermesi

Dolayısı tevhid vücud-u harici olan fiilleri yani hayrın kaynağını Allah'a verir. Ve bu noktada mahlukun eline de acz ve fakrdan başka bir şey bırakmaz.

"Hasenatı isteyen, iktiza eden rahmet-i ilahiye, icad eden Kudret-i Rabboniyedir."

Bugün bir çok hayrın vücuda gelmemesinin, maneviyat sahasında terakki edemememin sebebi hayrlara yada manevi hizmet hedeflerine bakıp ben bunları yapamam zorunumdur. Elhak ben bunları yapamam ama bu acizliğin idraki beni tenbelliğe değil duaya, siddetli talebe itmeli.

"İnsan yalnız dua ile iman ile şuur ile rıza ile onlara sahip olur" (SÖZLER)

Mektuptaki Bekir ağabey bu manayı öyle güzel anlamış ki hem kendi nurlanmış hemde İsparta'nın intibahına vesile olmuş.

Mektubun devamında Bekir abi söyle devam ediyor.

Efendim, malûmunuz fakir talebeniz ve kardeşiniz **cahil olduğum halde**, güneş-misali olan risale-i bergüzidelerinizden umum **Nur Risalelerinizi okutup dinledim**. Güneşin nuruna sed çekilemediği gibi ve sed çekilmek ihtimali olmadığı gibi risalelerinize de sed çekilemez. **Onları istima'da ruh ve kalbimi tedkik ettim**, tedkikatımda ne gibi hissetmiş ve anlamış olduğumu aradım, baktım ki; **ruh ve kalbimde bir feyezân ve coşkunluk var ki**, beni **bilâ-ihitiyâr bir vazifeye sevk etmek için hemen "haydi haydi" diye taziykâta başladı**. Ben de ruhumda olan bu vakıyı takib ederken o Nurların irae ettiği miftahları gördüm ve gösterildi. Anladım ki, bu anahtarlar ile îcab eden kapıları açıp, o Nurlara ehil olan kardeşlerimi (min-gayr-i haddin) arayıp bulmak vaziyeti âdeta bana emrolunup, o Nurlardan güneş gibi nur saçılması hususunda ben de bu hali kendime vazife addettim.

Okuma yazma bilmeyenin okuma aşkı

Diğer bir mânâda Bekir abideki sevin kaynağı kendine eseri perde yapmadan Kur'an'a muhatabiyeti yakalaması

Meselâ: Bir adam **İbn-i Hacer'e nazar ettiği vakit**, **Kur'anı anlamak ve Kur'anın ne dediğini öğrenmek maksadıyla nazar etmeli**. Yoksa **İbn-i Hacer'in ne dediğini anlamak maksadıyla değil**. Bu ikinci tarîk de zamana muhtaçtır.

Mantıkça mukarrerdir ki; zihin, melzumdan tebaî olarak lâzıma intikal eder ve lâzımın lâzımına tabî olarak etmez. Etse de, ikinci bir teveccüh ve kasd ile eder. Bu ise, gayr-ı tabîdir.

Meselâ; hükmün me'hası olan şeriat kitablari melzum gibidir. Delili olan Kur'an ise, lâzımdır. Muharrik-i vicdan olan kudsiyet, lâzımın lâzımıdır. Cumhurun nazarı kitablara temerküz ettiğinden, yalnız hayal meyal lâzımı tahattur eder. Lâzımın lâzımını, nadiren tasavvur eder. Bu cihetle vicdan lâkaydlığa alışır, cümudet peyda eder.